

ชื่อ รายงานการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของบุคลากร
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3
จังหวัดสุรินทร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญา โพธิวัฒน์

คณะผู้วิจัย นางกนกพร สร้อยจิต
นายนันทยา หาญมานพ
นายมานิส สलगสิงห์
นางวิหุตา แก้วอรสาน
นายสุบิน แสงสระคู
นางสาวสำรวย พลจันทร์

ปีทำการวิจัย พ.ศ. 2549

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย มีลำดับขั้นดังนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการเลือก ดังนี้

1.1 การเลือกประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3 จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,351 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนจำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 90 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของบุคลากรประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของบุคลากร ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเข้าถึงความรู้ (Knowledge Accessibility) ด้านการสร้างความรู้ (Knowledge Generation) ด้านการสะสมความรู้ (Knowledge Accumulation) ด้านการแพร่กระจายความรู้ (Knowledge Dissemination) ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge Application) ด้านการรักษาความรู้ (Knowledge Maintenance) และด้านการสร้างวัฒนธรรมความรู้ (Knowledge Culture)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการความรู้ และด้านแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีระบบการจัดการความรู้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ดำเนินการแจ้งและขออนุญาตต่อผู้บริหารให้ทราบวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้

3.2 ดำเนินการแจกแบบทดสอบให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อวันที่ 18-19 กันยายน 2549

3.3 ตรวจสอบความเรียบร้อยและสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลของแบบทดสอบ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ เพื่อศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้โดยใช้ค่าสถิติ t-test

4.3 ข้อมูลที่เป็นแบบทดสอบปลายเปิดจะวิเคราะห์โดยการแยกแยะความเหมือนหรือความสอดคล้อง และความแตกต่างของเนื้อหาแล้วสรุปสาระสำคัญในลักษณะการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 19.44$, S.D. = 3.97) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge Application) การแพร่กระจายความรู้ (Knowledge Dissemination) การสะสมความรู้ (Knowledge Accumulation) การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Accessibility) การสร้างความรู้ (Knowledge Generation) การธำรงรักษาความรู้ (Knowledge Maintenance) การสร้างวัฒนธรรมความรู้ (Knowledge Culture) ($\bar{X} = 3.83, 2.97, 2.87, 2.80, 2.76, 2.19, 2.03$ และ S.D. = 1.23, 1.16, 0.95, 0.88, 1.14, 0.72, 0.92) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ด้าน และอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 1 ด้าน คือ การสร้างวัฒนธรรมความรู้ ส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพียง 2 ด้าน คือ ด้านการสะสมความรู้ (Knowledge Accumulation)

และด้านการสร้างวัฒนธรรมความรู้ (KnowledgeCulture) ส่วนอีก 5 ด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านเข้าถึงความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการแพร่กระจายความรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และด้านการธำรงรักษาความรู้

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน มีข้อเสนอแนะ โดยสรุปในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการความรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน การประดิษฐ์และคิดค้นนวัตกรรมทางการเรียนรู้ ควรมีการวางแผนในการนำเสนอผลงาน ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน และสถานศึกษายังไม่มีความพร้อมในด้านการจัดการความรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีระบบการจัดการความรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้บุคลากรได้สร้างนวัตกรรมและสื่อการสอนที่ทันสมัย ควรมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาเพื่อศึกษาค้นคว้าได้รวดเร็ว จึงควรมีห้องสำหรับเก็บสื่อ หรือเอกสารที่รวบรวมความรู้อย่างเป็นระบบและ ห้องสมุดควรมีหนังสือให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ